

Kaip važiuoji, taip ir gyveni: apie danus ir jų dviračius

15min.lt J.Leonavičienės nuotr. / Dviratininkai

Autorius: Lina Sidaraitė

Šaltinis: 15min

Ar žinojote, kad Danijos sostinės Kopenhagos centre suskaičiuotumėte daugiau dviračių nei gyventojų? Be to, kasmet dviračiais šioje šalyje sukuriama virš milijono kilometrų, kas prilygtų kelionei iki mėnulio ir atgal. Du kartus. Tad gal dviratis ir yra šios, laimingiausia pasaulyje tituluojamos, tautos paslaptis?

Nors Danija puikuojausi laimingiausiųjų šalių sąrašė, kartais vietiniai ir čia gyvenantys užsieniečiai į šį faktą žiūri kiek skeptiškai. Pasirodo, danai lyderiauja ir daugiausiai antidepresantų suvartojančių šalių reitinguose. Be to, nors viešumoje jie visada maloniai šypsosi, neretai gali pasirodyti kiek suglumę ir baikštūs. Tačiau dėl dviračių šalies vardo abejonių nekyla niekam (nebent olandams, kurių geografinis reljefas dviračiams dar palankesnis). Įdomiausia tai, kad dviratis lemia ne tik kaip danai juda iš taško A į tašką B, tačiau ir tai, kaip gyvena.

Batuoti sportbačiais

Vos atvykus į Daniją, netrunki pastebėti: bene populiariausias apavas čia – sportbačiai. Nieko keisto, kadangi toks pasirinkimas minant dviratį yra itin patogus. Tačiau kiek keisčiau, kuomet penktadienio vakarą puošniomis suknelėmis pasidabinusios merginos taip pat mūvi sportiniais bateliais. Sportbačiai čia puikiai dera prie visko – net ir prie verslo kostiumo.

Gerdos Kalpokaitės nuotr./Sportbačiai – bene populiariausias apavas Danijoje. Juos dėvi kone visi: nuo moksleivių ir studentų iki universiteto profesorių ir verslininkų.

Dėl dviračio ar ne, tačiau svarbiausias danų apsirengimo stiliaus bruožas – patogumas. Regis, pernelyg ilgai prie veidrodžio jie nesistaipo. Merginos susikelia plaukus į aukštus išsidraikiusius kuodelius, įlenda į apkritusius laisvus megztinius ar sukneles. Tiesa, daugelis merginų ir moterų privengia makiažo. Galbūt dėl to, kad dažnai tenka dviratį minti lyjant, o gal dėl taip mėgstamo šalyje natūralumo. Paradoksalu, tačiau į akis atvykėliams krinta tai, kad vietiniai vyrai ir vaikinai skiria kone daugiau dėmesio savo išvaizdai nei moteriškosios lyties atstovės. Nors jie taip pat propaguoja kiek laisvesnį ir atsainesnį skandinavišką apsirengimo stilių, dažnu atveju atrodo kur kas labiau pasitempę.

Žiemą, vasarą

Lietuvoje dažnai žvilgtelime pro langą ir pagal praeivius nusprendžiame, kaip tinkamai apsirengti. Apie tokį būdą išmatuoti temperatūrą Danijoje verčiau pamiršti. Čia ir vasario mėnesį tikėtina išvysti ką nors dviratį minant vien trumparankoviais marškinėliais. Nors, kaip žinia, Skandinavijoje žiemos kur kas švelnesnės nei Lietuvoje, šaltukas tamsiuoju metų laiku čia irgi paspaudžia. O kurgi dar gūsinis vėjas, kuris lyg tyčia visada pučia į veidą.

Gerdos Kalpokaitės nuotr./Dviračius Danijoje siekiama populiarinti ir vadinamaisiais dviračių barometrais. Vienas iš Odensės miesto centre įrengtų barometrų skaičiuoja, kiek dviračių pravažiuoja pro šalį per dieną ir per metus.

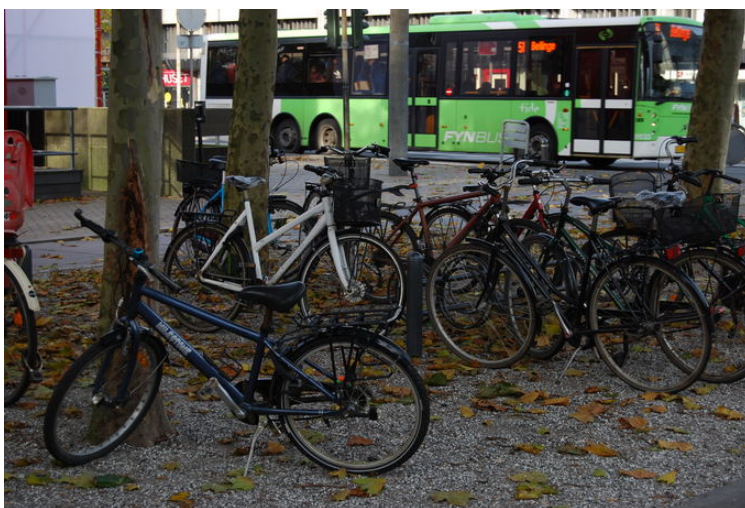
Tačiau danams visa tai, regis, nėra motais. Jie nepraleis progos paminėti esantys vikingų tauta ir dėl to šalčio nėra kiek nebijantys. Atvykėliams vis dėlto būtų pravartu pagalvoti apie tinkamą aprangą. Visų pirma, apsimurturiuoti megztiniais

nėra protinga, mat minant dviratį tikrai sukaisite. Svarbiausia tai, kad drabužiai apsaugotų nuo vėjo ir nebūtų itin sunkūs.

Dviratį iškeičia į kojas

„Neturi, ką veikti? Prasiblašyk ir pasivažinėk dviračiu“, – tai blogiausias laisvalaikio praleidimo patarimas, kurį galima duoti gyvenantiems Danijoje. Didesnė egzotika čia – paprasčiausiai išeiti pasivaikščioti.

Dviračio minimas, atrodytų, nėra vienas iš pagrindinių ir populiariausių sportinių užsiėmimų. Kadangi dauguma danų yra užaugę ant dviračio, jiems tenka rasti kitų būdų sportuoti laisvalaikiu. Danai mėgsta lauko tenisą, futbolą, skvošą, daugelis lankosi sporto klubuose.

Gerdos Kalpokaitės nuotr./Kaip važiuoji, taip ir gyveni: danai ir jų dviračiai

O štai bėgiojimas Danijoje galėtų vadintis antra religija. Atrodo, čia bėgioja visi. Nebenustebi net ir tuomet, kai 2 valandą ryto, keliaudamas iš baro namo, išvysti kaimyną sukantį ratus bėgtute. Taigi, jeigu neužsiimi jokia sportine veikla, bendraminčių atrasi labai mažai. Regis, sportas danams tarnauja kaip geriausias antistresinis vaistas ir yra tiesiog jauges į jų gyvenimo būdą.

Ekologijos mada

Važinėti dviračiu Danijoje ne tik patogiu, bet ir madingu. Paradoksalu, tačiau teikti pirmenybę tokiai transporto priemonei yra ir prestižo reikalas. Šalyje itin stengiamasi propaguoti sveiką ir ekologišką gyvenimo būdą, kurio viena iš ašių – dviratis. Kopenhagoje, kaip ir kituose miestuose, siekiama užtikrinti kuo palankesnes sąlygas dviratininkams: čia tiesiami dviračių takai, įrengiamos modernios dviračių parkavimo aikštelės. Tiesa, net ir jos dažnai yra per ankštos ir atrodo gana „užgrūstos“ dviračiais. Vis dėlto priežasčių rinktis kitą transporto priemonę nei dviratis, beveik nelieka. Todėl nenuostabu, kad pusė Danijos sostinės gyventojų važinėja būtent dviračiu. Ir kodėl gi ne? Juk tai ne tik pigu, patogiu, bet ir užtarnauja atsakingo, ekologiška besirūpinančio, o kartu ir modernaus piliečio titulą.

Kiek kitaip nei Lietuvoje, Danijoje susirūpinimas ekologija tampa ne tik asmeniniu pasirinkimu, bet ir būtinybe. Parduotuvių lentynos čia nukrautos ekologiškais produktais, kuriems pirmenybę teikia nemažai danų. Be to, jeigu kaimynas pamatys jus nerūšiuojant šiukšlių ir viską metant į vieną konteinerį, teks susigėsti vien išvydus pastarojo žvilgsnį. Tiesa, danai vengia bet kokių įmanomų konfliktų, tad moralo apie rūpinimąsi aplinka jums neskaitys. Tačiau to ir nereikia, mat daniškos gyvenimo taisyklės čia tarsi sklando ore, ir kiekvieną kartą su jomis prasilenkdamas, jausitės it nusidėjėlis.

Vietoje šeimyninio automobilio

Kuo tokios pasiturinčios šalies kaip Danija šeimos panašios į tas, kurios gyvena tolimojoje Azijoje? Atsakymas: dažnai dviratis danams tarnauja kaip puikus šeimyninis automobilis, ant kurio gali „sukrauti“ kone visus šeimos narius. Vyresnio amžiaus poros kartais mina vieną dviratį dvejomis sėdynėmis, o tos, kurios turi mažamečius vaikus, prisikabina specialias priekabas – vėžimėlius. Tad mitą, kad šeimai reikia erdvaus ir patogaus automobilio, danai išsklaido it dūmą.

Gerdos Kalpokaitės nuotr./Važinėjant dviračiu Danijoje itin svarbu rodyti signalus ir paisyti kitų kelių eismo taisyklių. Vaikai su jomis supažindinami jau pirmose klasėse.

Tiesą pasakius, ankstyvas rytas yra pats sudėtingiausias laikas dviratininkams. Mat kaip tik tuomet šeimos dviračiais veža savo mažuosius į darželius pakeliui į darbą. Be to, tenka būti itin atsargiam nes dviračio takais šalia savo tėvelių rieda ir mokyklinukai. Danai kartais juokauja, kad jų vaikai pirmiausiai išmoksta vaikščioti, kalbėti ir tada – važiuoti dviračiu. Be to, mokyklose mažieji gana anksti mokomi eismo taisyklių ir saugumo keliuose pagrindų. Taigi jeigu nemokate važiuoti dviračiu, Danijoje geriau tuo nesigirti. Liksite nesuprastas ir sulygintas su retu muziejaus eksponatu.

Dviratis – šalies veidas

Važinėjant dviračiu Danijoje tuoj pat lengva įsitikinti, kad skandinavų taip propaguojamos lygios teisės tarp vyrų ir moterų – toli gražu ne mitas. Bloga žinia moteriškos lyties atstovėms: sugedus dviračiui vargu sulauksite vyrų pagalbos. Taigi vaizdelis, kuomet trys merginos lauke laužosi nagus bandydamos pataisyti nuleistą dviračio padangą, o vaikinai patogiai sėdi ant sofos ir žaidžia kompiuterinius žaidimus, nieko nenustebintų. Be to, gatvėje netikėtai sugedus dviračiui, nesitikėkite, kad tuoj pat sustos vyriškis ir pasisiūlys ištiesti pagalbos ranką.

Gerdos Kalpokaitės nuotr./Lygių teisių principas tarp vyrų ir moterų Danijoje galioja ir tuomet kai tenka taisyti dviračius. Tad moterims ir merginoms tą pravartu mokėti pačioms.

Jeigu paklaustumėte manęs, kaip vienu žodžiu galėčiau apibūdinti Daniją, nė nesuabejojus tarčiau: dviratis. Regis, ši transporto priemonė įkūnija viską, kas taip svarbu šios šalies gyventojams: lygybę, sveiką gyvenimo būdą, minimalizmą, paprastumą ir didelį dėmesį ekologijai.

Visos teisės saugomos. © 2008 UAB „15min“. Kopijuoti, dauginti bei platinti galima tik gavus raštišką UAB „15min“ sutikimą.